

Георги Мишев

Георги Мишев (1935) завършва журналистика в СУ „Св. Климент Охридски“. Работи като кореспондент на в. „Септемврийче“, редактор в изд. „Народна младеж“, редактор и сценарист в Българска кинематография. Член на Комитета за защита на Русе (1988), за което е уволнен и изключен от БКП. Депутат в Великото Народно събрание. Повестта „Матриархат“ се отбелязва като етап в идейно-художественото и философско овладяване на селската тематика. Следващите сборници на Мишев проблематизират „вилната зона“ – синдром на нови поведенчески модели и психика. Сценарист на фил-

мите „Момчето си отива“, „Проброяване на дивите зайци“, „Не си отивай“, „Селянинът с колелото“, „Вилна зона“, „Дами канят“ и др. Мишев създава направление в българската кинодраматургия с акцент върху експеримента, със задълбочено изследване на националните и социалните архетипи. Творбите му са преведени на немски, полски, руски, румънски, унгарски. Представен в прегледната на изд. „Балкани“ – „Книга с автограф“ със „Село край дворец“. Автор на романите „Дунав мост“, „Патриархат“ и сценарист на едноминутните филми. Носител на национална награда „Иван Вазов“ – 2011.

„Сапун“ е едно хрумване, което се появи през пролетта на 2010, докато бях в Александровската болница. За да не мисля за проблемите на здравеопазването, отклонявах вниманието си към сферите на духовното ни здраве. В известен смисъл пиесата не е съвременна и навярно е неразбираема за днешния читател, тъй като се отнася за литературния живот – едно понятие, почти изчезнало през последните десетилетия. Да добавя още, че макар откъм фактологията да няма нищо измислено, не съм имал предвид конкретни имена на българи от онова време. Или, както би казал Шекспир: „Нищо лично, дами и господа!“

1. XII. 2010 г.

Бележка на автора

САПУН

1.

Една заран на 1952.

Писателят Симо Симов седи пред машината „Адлер“ и пуши.
На стената – календар с лика на Червенков, с каскет и по риза с шевица около врата.

Влиза жена му – да разтреби, както правят домакините преди да дойде гост.

СИМОВ. Ти ли си?

ФАНИ. Да разтребя...

СИМОВ. Няма нищо за разтребване!

ФАНИ. Ти си пиши... работи си...

СИМОВ. /Ядосано тропва по масата./ Няма!

ФАНИ. Обръсни се! Ризата си смени.

СИМОВ. Няма да пиша! Няма да работя!... И ризата! Няма!

ФАНИ. Спокойно. Разбрах.

СИМОВ. И на тях ще кажа... Не! Баста!

ФАНИ. Да беше им го казал още там.

СИМОВ. Ще уда, ще отворя вратата. И без да влизам, от прага: Не, не!

ФАНИ. Все едно им казваш да си... такова... Псувня искам да кажа.

СИМОВ. Не употребявам вулгарни изрази.

ФАНИ. Измъкни се с шега, с виц. Но ти си зле и с чувството за хумор.

СИМОВ. Не съм зевзек.

ФАНИ. Погледни на всичко откъм смешната му страна. Събрали се някакви си... синодални старци... да обсъждат прелестите на Афродита... /Разгръща пеньоара към въображаемите старци./

СИМОВ. Фрина. И не са старци... А ти облечи нещо друго.

Всеки момент човекът ще дойде...

БРАТОВЕ. Човекът е вече тук, ако нямате нищо напротив...

Той се е появил безшулно малко преди това.

СИМОВ. Братоев, как влезе?

БРАТОЕВ. Защо как?

ФАНИ. Не чухме звънец!

БРАТОЕВ. Той ми даде ключ! Забрави ли?

СИМОВ. Вярно, дадох, но ти ми го върна.

БРАТОЕВ. Извадих дубликат.

СИМОВ. И ще влизаш по всяко време? Може да съм гол?

Може жена ми да е... неглиже... Как тъй шперц!

БРАТОЕВ. Не е шперц. Редовен ключ. От ключар.

СИМОВ. Другарю Братоев!

БРАТОЕВ. Спокойно, комшу! Ползвам турцизъм, по-интимно звучи... Те имат и дума „комшудук“ – по-напред са в това отношение... И ние с вас сме съседи, знаем се...

ФАНИ. Като сме съседи, не значи да спим под един юрган.

БРАТОЕВ. Усещам известно разгразнение, Стефанка!... Но не си права. Аз съм изцяло на ваша страна... Знаеш колко ценя таланта на твоя гругар. Както никои груг на тази планета!

СИМОВ. Високопарни приказки!

БРАТОЕВ. Високопарни, за да не затъваме в битовизми... Не сте чели „В гебрите на еснафския бит“...

СИМОВ. Може да сме я чели.

БРАТОЕВ. Не сте, познава се. Не се четем ние, не се четем. А се сърдим, че нарочът не ни чете. */Разтваря пакета, който носи./* Отклонихме се, а мекиците изстинаха. */Поднася на Фани./*

ФАНИ. Не ям тествени. И Симов не яде!

БРАТОЕВ. Целият Близък изток яде мекици. Балканите – също. Само Симови правят изключение.

СИМОВ. Пърженото води до осапуняване на стомаха.

БРАТОЕВ. Това го няма в твоя роман. Обезателно го включи във второто издание.

СИМОВ. Не! Не! И не!

ФАНИ. И в съня си викаш „не“.

БРАТОЕВ. Типично за невротичните. Гогол е бил по-зле.

СИМОВ. Не!

БРАТОЕВ. Какво „не“?

СИМОВ. Не съм Гогол.

БРАТОЕВ. Казваш „не“ на Гогол? */Поглежда портрета на Червенков./*

ФАНИ. Внимавай бе, Симе... Внимавай в приказките си.

СИМОВ. Не на второто издание! Второ няма да има.

БРАТОЕВ. Ще има, комшу. И ти го знаеш. И ние го знаем.

Допълнено. Идеино избистрено. За да стане „Сапун“ какво? Еталон за социалистически роман.

СИМОВ. Ще ме уморите от смях.

БРАТОЕВ. Напротив. Ще те направим щастлив.

ФАНИ. Той не е нещастен.

БРАТОЕВ. Всички класици си приличат, всеки класик е по своему нещастен.

СИМОВ. Не съм класик!

БРАТОЕВ. Класик си, Симов, да не спорим.

ФАНИ. Симе, не спори. Класик не е обича.

БРАТОЕВ. */Сваля от рафта „Сапун“./* Още първото изречение намирихва на класика: „В края на януари над сапунджийниците се извисяваше дим – почваше варенето на сапуните от новата реколта.“ Класика! Никакъв битовизъм. „Под игото“ почва с битова сцена: чорбаджу Марко под асмата. Вазов плаща ганък на класовия си произход...

ФАНИ. Чели сме го.

БРАТОЕВ. Там – има. Тук – не. Има извисяване... „Над покривите се извисяваше дим...“

СИМОВ. Критик! От една дума гради вселена. Можех да напиша „стели“. Димът понякога се стели...

БРАТОЕВ. Но си написал „извисява“. Защото душата ти се извисява. Над гребното. Над битовото. Вие, спонтанните автори, не разбирате някои тънкости на творчеството. Трябва да ви се обяснява. */Тръгва да излиза./* Отивам да се измия. Апропо, ще има ли кафе?

СИМОВ. Фани има думата.

ФАНИ. */След Братоев./* „Имам думата.“ Сякаш сме на събрание. Аз съм си вкъщи. И няма да вдигам ръка, за да искам думата.

СИМОВ. Извинявай... От тия събрания и заседания...

ФАНИ. И ти извинявай, но виждам как се променяш пред очите ми. Ставаш друг. Ставаш...

СИМОВ. Какъв?

ФАНИ. Знаем ли... бюрократ. Функционер, с гървен език. Не забравяй – ти си автор!

СИМОВ. И ти не забравяй, че си жена на автор. Бъди учтива: донеси на човека едно кафе.

ФАНИ. Не съм кафеджийка!... И ще взема да му сложа нещо в кафето...

СИМОВ. Хайде, приказки.

ФАНИ. Сога каустик. Стрихнин, като на хищниците... Кришниците са хищници за беззащитните автори.

СИМОВ. Човекът има поръчение.

ФАНИ. Не го извинявай. Ако не му харесваше, можеше да се откаже.

СИМОВ. Не е толкова просто... Нали ще му хлопнат вратите отвсякъде и ще увисне в пространството. Най-лошото е да увиснеш.

ФАНИ. Всички висим. На тънка паяжина вися... Щрак с ножичката – и съм на Четвърти километър.

СИМОВ. Глупости... Отивай за кафетата!

ФАНИ. Ти си химик... Дај нещо химическо да му...

СИМОВ. Обясних ти вече: гледай на Братоев като на спаринг-партньор.

ФАНИ. Спаринг... какво?

СИМОВ. Като в бокса... Някой трябва да посреща ударите ти, за да поддържааш форма.

ФАНИ. Боже, спаринг!... Тръпки ме лаят... Някакъв гръх на спарено. На гнило. Като при Шекспир: „Има нещо гнило в Дания.“

СИМОВ. Да, ама в Дания... Живее в Англия, но се казва за Дания. И тогаба, както сега...

ФАНИ. Тихо. Всеки момент ще влезе.

БРАТОЕВ. */Влязъл е незабелязано./* Тук съм. И ако позволи домакнята – в банята няма сапун. */Смее се./* По ирония на съдбата: в къщата на автора на „Сапун“ няма какво?... „Обущарят ходи бос!“...

ФАНИ. Отивам да сложа...

БРАТОЕВ. */Взема от масата сапун./* Лавангула. Обичам аромата на лавангула.

СИМОВ. Жасмин е, но както и да е.

БРАТОЕВ. Да пристъпим към пряката ни задача. */Гледа над машината./* Какво сътвори тази нощ?

СИМОВ. Нищо! Нито рег!... И смятам моя „Аглер“ да го изхвърля през прозореца!

БРАТОЕВ. Бунт срещу сечивото? Примитивна форма на съпротива.

СИМОВ. Съпротивлявам се, значи съществувам.

БРАТОЕВ. Остави го бай Декарт, в неговата епоха е можело. Дори е било задължително... Сега срещу кого? Срещу себе си.

СИМОВ. Има срещу кого.

БРАТОЕВ. Няма, кому, няма. Властта е наша, не може да вървим срещу себе си. Трябвало е, когато е трябвало. Сега щяхме да сме активни борци. Щяхме да сме генерали, министри. А ние сме какво? Обикновени редници на културния фронт. Затънали до колене в... В окопите на литературния фронт.

СИМОВ. От тая метафора вече ми се повдига. Войната върши преди десет години, вие още сте... в окопите. В партенките и въшливите шинели.

БРАТОЕВ. Не е свършила. Твърва ще се засилва, както казва другарят Сталин.

СИМОВ. Това не го разбирам. Аз съм безпартиен.

БРАТОЕВ. Второто издание ще ти уреди въпроса.

ФАНИ. */Влиза./* Нали не приемате интелектуалци?

БРАТОЕВ. Зависи, Стефанка. Зависи от интелектуалеца. Соколски го приехме единодушно.

СИМОВ. Защото преработи „Синеоките рицари“ в червеноармейци.

ФАНИ. Симо Симов не е Соколски. Симо Симов не е кариерист и слагач. Защо искате да го превърнете в Соколски второ издание?

СИМОВ. Второ няма да има!

БРАТОЕВ. Разберете, никой не иска толкова нещо. Симов е талант, нищо общо няма с оня бездарник. Партията има сетива за истинските таланти и полага бащински грижи за тях. Ленинско правило. Седемнайста година първите продовоствени пакети са отивали къде? За професурата.

СИМОВ. За красная професура.

БРАТОЕВ. Естествено. Всичко друго е демагогия. Комунизма дойде на историческата сцена, за да сложи край на демагогията. „Наша-ваши“. „Ние сме тук – вие сте отсрещна.“ „Който не е с нас, е против нас.“ Такава яснота, такава прозирност историята не познава.

ФАНИ. Четох един млад автор... Предлага наша благородна частица... французите имат „гьо“, немците – „фон“, „ван“, а нашенското ще бъде „наш“. Иван Наш Петров... Симо Наш Симов...

БРАТОЕВ. Знам за това предложение. Мисля, че се обсъжда понастоящем. Ако ме питате, аз съм „за“... Внася предлогност.

ФАНИ. Симо наш Симов... Що не го направите направо партиен секретар?

БРАТОЕВ. И това може да стане.

ФАНИ. Председател на писателите го направете...

СИМОВ. Готов съм – само да няма второ издание!

/Звъни телефон./

БРАТОЕВ. Здравей, Янаки! При него съм естествено... И закуска му донесох, между другото... А той пуши усилено. Половин къла е натрякал тази нощ... Буг спакоен! */Затваря телефона./* Драгоев ни проверява. Чу какво му казах: половин къла!... А ти половин ред не си написал!... Ще го лъжем ли?

СИМОВ. Ти го излъга.

БРАТОЕВ. Заради теб. Да ти дам време за действие... Докато не се е усъмнил, че бездействаш. Усъмни ли се, ще гоиде да провери.

СИМОВ. Абе кой е Янаки Драгоев? Един сухар.

БРАТОЕВ. */Гравва възглавницата и покрива телефона./* Така не се говори за партиен секретар!

СИМОВ. Партиен сухар.

БРАТОЕВ. Не си прави евтини каламбури.

ФАНИ. Той каза секретар, не сухар...

БРАТОЕВ. Не го защитавай, Стефанка! Отивам до едното място! */Излиза./*

СИМОВ. Фани, какво стана с кафетата?

ФАНИ. Не съм кафеджийка!

СИМОВ. Оставяш ги и бягаш!... Разходи се. До мамини си иди.

ФАНИ. Ще ида и няма да се върна.

СИМОВ. Не почвай пак.

ФАНИ. Не издържам. Някоя заран ще отворя и ще му лисна в мутрата сярна киселина.

СИМОВ. И Василий Българоубиецът не е проявявал такава жестокост.

ФАНИ. Бил е слаб по химия. Киселината е оръжието на бъдещето. Плис! И готово!... Няма гилзи, няма свидетели.

СИМОВ. После да го преведеш от нашия протоар на отсрещния.

ФАНИ. Той сега как те води... Водещ критик.

СИМОВ. Критиката е водещо изкуство.

ФАНИ. Тоя... няма нищо общо с изкуството.

СИМОВ. Предубедена си.

ФАНИ. Не го ли виждаш?... Няма грам въображение.

СИМОВ. Критикът се води от съображения, не от въображения.

ФАНИ. И това е нов реализъм?

СИМОВ. Остави, не е тема за... Няма ли да идеш до бакалина?

БРАТОЕВ. */Влиза./* Балзак е умрял от много кафета. Аутопсията го констатира...

СИМОВ. Всяко лекарство в двойна доза е отрова.

БРАТОЕВ. В романа трябва да балансираме дозата между доброто и злото.

СИМОВ. Просто като фасул.

БРАТОЕВ. Аз си водих подробни бележки... Тази нощ ги прегледах и установявам какво? Ако се пипнат образите на Крум и на Марина – кончено дело!

СИМОВ. Лесно ти е на теб: да се пипнат... Какво да пипна на Крум?

БРАТОЕВ. Има, авторе, има... По линия на индивидуализацията има какво. Не забравяй съвета на Флобер: гледай тази мекица, докато уловиш индивидуалните ѝ черти. Всички мекици си приличат, но тази се отличава по нещо от другите... Тук извивка, там вдлъбнатина. Някое загадъчно отверстие или нещо набухнало като устни на комсомолка...

СИМОВ. Виж ти... А някои казват, че критиците нямали въображение!

БРАТОЕВ. */Смее се гръмко./*

ФАНИ. */Влиза с кафетата./* Какво има?

СИМОВ. Изпусна, Фани, едно поетично вдъхновение. Другарят Братоев бил поет!

БРАТОЕВ. Бивш, бивш... Писал съм на младини – кой не е редил мерена реч... Но Аристотел излезе по-силен. Висшето благо, казва Аристотел, се постига с висша наука, като критиката. Лесно ви е на вас, творците: издаваш роман, почести, награди, накрая – улица или булевард „Симо Симов“.

СИМОВ. Защо да няма и улица „Петър Братоев“? Или искаш квартал? Комплекс „Братоев“ 1?...

БРАТОЕВ. Гавриш се, но нашата е къртовска работа... Трябва хиляди страници да прощудирам за една страничка...

СИМОВ. Хиляда тона руда за грам...

БРАТОЕВ. Къртици на литературата...

ФАНИ. Дядо ми ги водеше с мотиката и – бух по...

БРАТОЕВ. Ние правим рохка почвата за читателя. Дейност благородна. И зле платена, в интерес на истината. До къде бяхме стигнали?

СИМОВ. Доникъде.

БРАТОЕВ. До образа на Крум Тапунов.

ФАНИ. Три гена умувате за моя Крум... Цял писателски съюз се вълнува от един измислен образ!

БРАТОЕВ. Не е цял, Стефанка, само секция „Критика“... Двайсет и трима другари оставиха личните си дела и три гена оказваха помощ на нашия автор. Защо? За да се подобри качеството на продукцията.

ФАНИ. И какво измислихте? Да промените името Тапунов!

СИМОВ. Никакво име не променям. Тапунов си е добре и на място!

БРАТОЕВ. Навява неприятни асоциации.

СИМОВ. Нищо не навява. Така му викаха от малък: Тапуна... Не можел да каже „сапун“ и се получило Тапунов... Семантично свързано с професията. Сапунджиев, Сапунаров... Нашият род е Сапунджиеви, градът и околията ни знае...

БРАТОЕВ. Тапунов навява за тълунгер. А той е положителен герой, член на партията.

СИМОВ. Не го променям!

БРАТОЕВ. Да стане Тупанов. Стопанин, който има качества на организатор.

СИМОВ. Тъпанар. Още по-зле.

БРАТОЕВ. Тъпанарът е капелмайстор. „Който бие тъпана, той сбира парсата.“ Поговорка.

ФАНИ. Прекръсти го бе, Симе, моля те! Едно име, с него и без него.

СИМОВ. Името е багра. Цветно петно, нюанс. Смердяков! Случайно ли Достоевски е сложил име Смердяков?

БРАТОЕВ. Само без Достоевски. От трийсет години в съюза не го издават.

СИМОВ. Казах примерно.

БРАТОЕВ. Но жена ти е права. Жените са прагматички, трябва да ги слушаме... Моята понякога вика от другата стая: „Петьо, не чувам машинката!“... Уж си върши женската работа, но упражнява контрол.

ФАНИ. Това и за други писателски жени съм го чувала.

БРАТОЕВ. И моята е същата.

СИМОВ. Ако имам такава жена, изхвърлям я през прозореца!

БРАТОЕВ. Как така: хващам я и я изхвърлям? Моята е деветдесет кило!

ФАНИ. Симе, моля те! Няма да те оставят, щом има решение... И второ издание няма да разрешат, ако...

СИМОВ. Не ми трябва второ издание.

БРАТОЕВ. Второ ще има. С по-правилни герои и по-чиста яснота. Идейна. „Сапун Две“ ще се превърне в исторически пример за новите поколения творци.

ФАНИ. Ами сложете го всеки автор по един критик... Поглед един юрган ги сложете и чакайте да снесат правилния шедевър.

БРАТОЕВ. Юрганът е фройдизъм! Зигмунд Фройд.

СИМОВ. Метафора, Братоев.

ФАНИ. /Отваря прозореца./ От вашите метафори ще се загушим... Спрете цигарите!... /Тръгва да излиза./ Отивам до бакалина. Поръчки?

СИМОВ. Нищо не ми трябва.

БРАТОЕВ. Взemi един „Мелник“, Стефанка!... Да ти дам левчета?... /Жената излиза./ Добри са ни другарките. На Запад това го нямат. Кога жената на Жан Пол Сартр ще тръгне да ти купува цигари? Натали Сартр.

СИМОВ. Симон го Бовоар.

БРАТОЕВ. Все тая... Той на единия край на Париж, тя на другия... Брак на съпружески начала!

СИМОВ. След петдесет години и тук ще е същото.

БРАТОЕВ. Никога! Българското семейство е здраво. Сплотено. Нямаме ние техните куртизанки и метреси... междувпрочем, имаше доста забележки и по Марша, лаборантката... Прочети отново протокола, да си опресниш мненията... Ценко Борисов няма да те остави на мира, докато не пипнеш лаборантката туктам...

СИМОВ. Кой е моя Ценко Борисов?... Приеха го в съюза без книга, без една брошурка!...

БРАТОЕВ. Бачо Тодор стои зад него.

СИМОВ. Павлов?

БРАТОЕВ. Тихо! /Намества възглавницата./ Тая възглавница не е ли тънка?... За французите говорихме... Може да са правили френска революция навремето... но писателският им екривен не струва.

СИМОВ. Юнион гезикривен.

БРАТОЕВ. Звучи ми като крива катуна... Канцеларийка – на половината на това тук... Два стола, една магмоазел – повяхнала – второ, трето издание... Че аз не давам една наша секретарка за двайсет техни!... За председателя им – да не говорим. Няма го никакъв. Отишъл

да си пише книгите из прованса... Нашият Ябълкаров зарязва романите, денем и нощем е в съюза. Идеологическата диверсия изисква отпор денонощен. Повсеместен... Но аз се отклоних.

СИМОВ. Председателят бил в прованса.

БРАТОЕВ. Тогава оня от посолството вика: ще ви заведа при Арагон, и той е партиец като нас.

СИМОВ. Прие ли ви?

БРАТОЕВ. Къде ще иде... Арагон е голяма работа! Прие дамаджаната с мелнишко... От дума на дума му казвам: „Бай Арагон, защо не зарежеш тая поезия, па да оглавиш еквивалент?... Ще побратимим двата съюза – нашия и вашия – и ще разменяме делегации. От нас мелнишко – воденица да караш! И смядовска луканка. От вас шампанското и коняка с неприличното име курвоазие – докато не кажеш...“

СИМОВ. А мой?

БРАТОЕВ. Почна да се изчервява и да гледа на кръв.

СИМОВ. Ако бях на негово място, щях да ви изхвърля през прозореца.

ФАНИ. */Влиза./* Затворете моя прозорец, ще настинете!... Докъде я докаралте?... Само образа на Марина не пипайте, предупреждавам ви. Мислете! Другарю Братоев, вие сте идейно стабилен... Моят човек е малко...

БРАТОЕВ. Мисля. Събудя се нощем и прехвърлям, прехвърлям.

СИМОВ. Защо прехвърляш? Ти ли си авторът или аз?

БРАТОЕВ. Естествено, ти!

СИМОВ. Аз ще прехвърлям.

БРАТОЕВ. Ти си автор биологичен, аз отговарям пред историята.

СИМОВ. Каква история? Това не е исторически роман.

БРАТОЕВ. Един ден историята ще каже: Има „Сапун Едно“ и „Сапун Две“. Може и в Книгата на Гунес да попаднем.

ФАНИ. За там сте!... Никой не е карал Сервантес да дописва „Дон Кихот“. По заповед на херцога!

БРАТОЕВ. Какво искаш да кажеш?

СИМОВ. */Слага барета, облича яке./* Излизам!

БРАТОЕВ. Чакай! Къде?

СИМОВ. Задушавам се.

ФАНИ. Спри да пушиш и няма да се задушаваш.

БРАТОЕВ. Докато не изпълниш нормата, никакво излизане!

СИМОВ. Норма? Това ли означава нормативна критика?

БРАТОЕВ. Казах на Янаки, че пишеш по половин кôла на нощ. Това ти е нормата.

СИМОВ. А може би искаш да пренеса два кубика пръст за дигата на Дунава?

БРАТОЕВ. Колкото-толкова!

СИМОВ. С тарга ли ще заповядаш или с количка?... Или с кошница?

ФАНИ. Китайската стена е строена с кошници.

БРАТОЕВ. Абе, Симови... вие си правите майтап... Ще го иде Янаки Драгоев и ще ви попилее!... Давате ли си сметка какво ще стане, ако го иде Янаки Драгоев?...

ФАНИ. Оня, дето вика „търба“? И „циркулирам“?

СИМОВ. Аз се блъскам пет години. Черна работа като на дигата. Дето количка нямам и тарга... И ще го иде Янаки Драгоев да ми казва какъв да е Крум или Марина лаборантката!...

БРАТОЕВ. Защото трябва да си верен на художествената правда. На правдата-красота. Или красотата-правда, както казва бачо Тодор.

ФАНИ. Бачо кой?

БРАТОЕВ. Павлов!

ФАНИ. О, Боже! Ще откача.

СИМОВ. Иди до мамини си.

ФАНИ. Мама умря, Симе, забрави ли?

СИМОВ. Баща ти е жив. Наготви му нещо, изпери го... Сапун му занеси. */Взема сапун от фруктиерата./* Жасмин, не е лош.

ФАНИ. Никъде няма да ходя. Ти се нуждаеш от помощ.

БРАТОЕВ. Помагай, Стефанка! Като жена на декабрист помагай.

ФАНИ. */Сяда пред машината./* Пиша: „Крум Тапунов“ – герой...

БРАТОЕВ. Тапунов още не е герой. Той е действателно лице. Като извърши героични постъпки, се превръща в герой.

ФАНИ. Пиша: „Героични постъпки“... Какви?

БРАТОЕВ. Като синдикален геец трябва да организира стачки, бунтове. Да води масите.

СИМОВ. Какви класи-маси? Обикновени работници за сапун.

БРАТОЕВ. Където има експлоатация, има класови стълкновение. Ти описваш със завидно майсторство казаните. Огнищата. Пренасянето на гърба за огъня. И като стигнеш до жестоката експлоатация на човек от човека, рисунъкът ти губи острота. Изпадаш в гребно буржоазен сантимент.

СИМОВ. Сантимент! Глупости.

БРАТОЕВ. Дори по-лошо: класово примиренчество.

СИМОВ. Това са мои впечатления от детството... Всеки си вършеше работата около казаните... Работа специфична, иска се внимание, да не се допусне кипене...

БРАТОЕВ. Народът не се интересува от твоята сапунена технология. Не взема романа, за да седне да вари сапун, а да види класовите сблъсъци и кипежа на народния бунт.

СИМОВ. Ами тогава Крум да иде направо в шумата! Да стане шумкар...

БРАТОЕВ. Добре, че не те чу Янаки... За тази дума той направо стреля.

СИМОВ. Каква дума?

БРАТОЕВ. Шумкар!... Няма „шумкар“, има партизанин. Няма да ползваш речника на буржоазията!

ФАНИ. Внимавай бе, Симе! И ти си един...

СИМОВ. Партизанин да кажем. Крум отива в шу... гората, става началник на отряда...

БРАТОЕВ. Командир. Или политкомисар... Дотук – върви... Нататък?

СИМОВ. Пали горски пожари...

ФАНИ. Складове, иска да каже... Мандри... Възбуден е от новия замисъл и прави грешки... Стегни се, бе!

СИМОВ. Петдесет страници, нито ред повече!

БРАТОЕВ. Малко са. Трябват едно 200, 250.

СИМОВ. Но това е нов роман! По-добре да напиша нов „Сапун“!

БРАТОЕВ. Два „Сапуна“ не! Дядо Вазов е написал едно „Под иго“...

ФАНИ. Добре, че е умрял преди нашата ера. Щяхте да го накарате да напише още едно...

БРАТОЕВ. Стефанка, все повече не те разбирам!... Преди за Сервантес пледираше, сега за патриарха... Изясни ми сълта си за Сервантес.

ФАНИ. Какво за Сервантес?

БРАТОЕВ. За средновековието.

ФАНИ. Ами какво сме? 1952 година не е ли средновековие?

СИМОВ. Фани, и ти се стегни!

БРАТОЕВ. Тази жена, Симов, ще ни докара неприятности... Какъв е социалният ѝ произход?

СИМОВ. От прогресивен рог е. Дядо ѝ е имал свецоливница.

БРАТОЕВ. Частник.

ФАНИ. Частник, но в сферата на духа. Свещицата не е обикновена стока, а нещо, което пръска тъмнината в душите!

БРАТОЕВ. Леле, леле!

СИМОВ. Не я закачай на тази тема... Дај да говорим за други жени.

БРАТОЕВ. За лаборантката Марина... И тя плаче за едно изчукване оттук-оттам...

ФАНИ. Долу ръцете от Марина!... Марина е най-хубавият образ в „Сапун“. Казвам го като жена, която по принцип не понася други жени, но от Марина съм възхитена.

СИМОВ. Аз също смятам, че не трябва да я пипаме.

БРАТОЕВ. Има нещо фройдистко в нея...

СИМОВ. Какво разбираш под фройдистко?

БРАТОЕВ. Ориенталско, да кажем... Небългарско. Прилича ми на огалиска. На две места я наричаш „левантийката“... Не сме в Ливан.

СИМОВ. Левантийско, в смисъл средиземноморско... Има такъв тип жени.

ФАНИ. С маслиненни очи... Симов си пада по маслинените очи.

СИМОВ. И твоите са такива... Казвал съм ти го.

ФАНИ. Отдавна, сякаш не е било!

БРАТОЕВ. Не се отклонявайте в частните си взаимоотношения. Предмет на дебата е лаборантката... Абе тя защо да не се влюби в Крум?

СИМОВ. От чий зор?

БРАТОЕВ. За да осмисли гребнобуржоазната си биография... Крум тръгва към отряда, Марина го последва... Раняват го, тя го превързва... Любовта им се разгаря.

СИМОВ. Каква любов? Марина е братовчедка на Крум.

БРАТОЕВ. Тя може да е от втората жена на баща ѝ. Среца се в живота. /Звъни се на входа./ Някой звъни. Дано не е Янаки.

ФАНИ. /Отива и се връща./ От радиото. За интервю. Отпратих ги.

СИМОВ. Няма ме! Болен! На смъртния одър съм.

БРАТОЕВ. Това е национална институция, не може така...

Излиза.

ФАНИ. Ще остане ли за обяд?...

СИМОВ. Какво готвиш?

ФАНИ. Зелен боб, плакия... Няма да му хареса. Вчера се мръщеше на мусаката.

СИМОВ. Той е всеяден. Тихо, връща се!

БРАТОЕВ. Сбъркахме, дето не ги приехме... Радиото не кани кого да е за интервю... Няма грешка при тях!

СИМОВ. Да канят когото си щат.

БРАТОЕВ. Работят по два списъка – бял и чер. Благодарим се, че си в белия... Парафира го лично... */Гледа календара./*

ФАНИ. Другарят Ве... „Вече сме добре – на седмото небе, откакто другарят Ве пропуса стихове“... Вярно ли е, че пишеш стихове?... Нощем. Когато приключи с държавните дела.

БРАТОЕВ. Дръж си езика зад зъбите!... За тая епиграма дават три годинки.

ФАНИ. Фолклор. Не съм я измислила.

БРАТОЕВ. Три годинки за разпространение!... Симов, тази гругарка ще ни вкара в беля.

ФАНИ. Не съм гругарка, а съм прототип. С маслинени очи... *Излиза.*

СИМОВ. Фани има своеобразно чувство за хумор.

БРАТОЕВ. Моята изобщо го няма. Но владее белота като виртуоз.

ФАНИ. */Влиза с новия вестник./* Защо не извикаме гругарката Братоева за едно каре? Вашите литературни занимания са пълна скука.

СИМОВ. */Разтвори вестника./* Жар Огнев: „Чисти ли са замислите на автора на „Сапун“?... Мамка ти, Жар Огнев! Стига се кри под разни псевдоними! Излез! Излез в открит бой!

БРАТОЕВ. Спокойно. И без псувни. Не се знае точно кой се крие зад моя Жар Огнев. */Поглежда календара./*

ФАНИ. */Чете от статията./* „Слабо звено е образът на Крум Тапунов. Такива ли са нашите синдикални дейци?“

БРАТОЕВ. Казах ли ви: този Тапунов трябва да се преработи.

СИМОВ. Братоев, имам едно съмнение...

БРАТОЕВ. Знам, но не съм аз Жар Огнев!... В секцията сме 25 членове – всеки от тях може да е Жар Огнев...

ФАНИ. Мамка му, виж и за Марина какво пише... */Дава вестника на Братоев./*

БРАТОЕВ. „Сластната Марина, символ на един загниващ свят... цял абзац!... със своя трагически акорд трябва да вдъхва исторически оптимизъм...“ Горедолу това,

дето си говорихме... Едно отиване в отряда и раняването – готов трагически акорд!

ФАНИ. Нали Крум е раненият, сега и Марина ли?

БРАТОЕВ. Партизанска обстановка, Стефанка, всеки може да бъде ранен. Да оставим автора да рани когото иска.

СИМОВ. Убити може ли?

БРАТОЕВ. Смърт да няма, не звучи жизнерадостно. В „Два найсетте стола“ Бендер умира, обаче в „Златният телец“ е отново жив... Помисли върху този детайл!

СИМОВ. Не мога. Не мога да мисля. Обърквам се.

БРАТОЕВ. „Мъките на реалиста“... Не си чел моята студия... Не се четем ние, не се четем...

СИМОВ. Трябваше да не изневеряваме на химията... няма да си го простя... Ясно, просто, като две и две: суровина, сода каустик – вода. Колкото поеме.

ФАНИ. Дипломната му работа е за боракса и фолиевата кучелина.

СИМОВ. Глицерин, не е боракс. Все ги бъркаш.

БРАТОЕВ. Оставете, не пишем производствен роман. Кажете на дядо ти са анахронизъм. Сапунарката на баща ти – национализирана. Ти трябва да измиеш петното от класовия си произход... Иначе си в другия списък...

СИМОВ. Е, и?

БРАТОЕВ. Завесата пада... Само Симов изчезва от периодичния печат. Няма карта за клуба. Няма море на спирка „писател“...

СИМОВ. Главата ми се пръска.

БРАТОЕВ. Вземи един валидол. Съветски. Предвидил съм, за всеки случай... В една родопска махала, на връщане от лов, гледаме: куче! Цялото в бяла пяна... „Сякаш излиза от бръснарницата“, вика Ламар. Взехме го за бясно... И... ха насам, ха натам... подгонихме го... Накрая го капичнахме... Оказа се, че изяло калъп сапун.

СИМОВ. В каква връзка... куче бясно... Не разбирам.

БРАТОЕВ. Не било бясно. Яло сапун.

СИМОВ. Е, и?

БРАТОЕВ. Детайл за второто издание. Отстъпвам ти го безвъзмездно.

ФАНИ. Симов знае хиляди детайли. Не е стигнал дотам – да му подхвърлят вторични суровини.

БРАТОЕВ. Жената на декабриста се засега... Бе, разберете, аз ценя таланта на Симо Симов... Мисля и да го предлагам за член на ловната гругинка.

СИМОВ. Аз, ловджия?

БРАТОЕВ. С моя голф, с тая барета... една раница ти липсва...

ФАНИ. Дайте му въдица и кошче... И да слога тигана!

БРАТОЕВ. В ловната дружинка, Стефанка, се влиза по-трудно и от съюза... Но аз ще му стана поръчител... Янаки също. Ще го приобщим. Винчестер ще му намерим... Бренеке, за едър дивеч... До коляното на другаря Кубадински ще го сложим.

ФАНИ. Нещо и на коляното му сложете... нещо младо...

БРАТОЕВ. Пак Зигмунд! Женският мозък все около либидото кръжи... „Нещо младо на коляното...“

ФАНИ. Мъжкният пък все около коляното на другаря Кубадински!

БРАТОЕВ. В интерес на истината, министърът е народен човек. Обича вицовете... Ще научиш десетина вица и ако те хареса, може в Африка да те вземе, на лов за слонове!

Влиза Янаки Драгоев, зад него е Долорес.

ДРАГОЕВ. Тук са... Защо не чувам машинката?... */Ръкува се с всекиго./* Здравейте, другарки и другари!...

СИМОВ. Как влязохте?

ДРАГОЕВ. Защо как? Имам ключ.

БРАТОЕВ. Извадих два екземпляра при ключаря.

ФАНИ. Можехте да звъннете, другарю Драгоев, да ви отворя.

ДРАГОЕВ. Звънях. Но никой не вдига... */Вдига възглавницата от телефона./* Заговорничките, що ли?... Но да ви представя тази млада комсомолка... Долорес, дай ръка на нашия автор!... Пипни го, той не хапе...

ДОЛОРЕС. Долорес, мерси... */Ръкува се и с Фани./* Долорес, мерси!

ФАНИ. Що за име?

СИМОВ. Долорес Ибарури Лапасионария!... Баща ви е бил в Испания?

ДОЛОРЕС. Искал е да иде.

СИМОВ. Но дядо ви не го е пуснал?

ДОЛОРЕС. Големият автор всичко знае... Другарю автор, аз съм чела три пъти вашия роман и се каня да го прочета четвърти път!

БРАТОЕВ. Не бързай, Долорес! Второто издание ще бъде похубаво.

ДОЛОРЕС. Ние... познаваме ли се?

БРАТОЕВ. Заочно. С твоя татко що диви прасета сме качичнали!

ДОЛОРЕС. Познавате татко ми?

ДРАГОЕВ. Това е другарят Братоев, виден литературен критик. С него имаме партийно поръчение по Второто...

СИМОВ. Второ няма да...

ДРАГОЕВ. Тихо, авторе!

ДОЛОРЕС. */Натиска клавиши на машината./* Чичо Янаки, но това не е „Ерика“.

ДРАГОЕВ. „Адлер“ е, моето момиче, не е „Ерика“!

ДОЛОРЕС. Аз съм учила на „Ерика“!

ДРАГОЕВ. Долорес е завършила машинопис при Всестранни услуги.

ФАНИ. Нямаме нужда от машинописка. Ние си пишем сами на „Адлера“.

ДРАГОЕВ. Пишете, но бавно пишете... С тези темпове ще видим второ издание на Куковден! Долорес ще стимулира Симов към активност.

ФАНИ. Моля?

ДОЛОРЕС. Другарят Симов ще е моят диктатор!

ФАНИ. Моля?

СИМОВ. Диктовчик, иска да каже... Аз не диктувам, момиче, не преписвам отникъде.

ДОЛОРЕС. Всички преписват. Въпросът е да не те заловят!

СИМОВ. Писането е мислене.

ДРАГОЕВ. Извинявай, Симов, но ти не си мислител. И аз не съм мислител. И Братоев не е. Ние не сме Платон и Аристотел. А само редови редници... Ние трябва да пишем. Мисленето забавя действието.

ДОЛОРЕС. Народът е казал: една пуйка мислела, мислела...

БРАТОЕВ. С верния си усет народният гений е прозрял какъв е краят на...

СИМОВ. На безсмислието.

ДОЛОРЕС. Много сте сладки! Чичо Янаки, ще ме запишеш ли в състава на писателите?

ДРАГОЕВ. После, рожбе, първо да свършим с другаря Симов.

ДОЛОРЕС. Аз мога да варя и кафе... Къде е кухнята?

ФАНИ. В моята кухня – не!

БРАТОЕВ. Ако се наложи, ще си носим. Има термоси по гватри лева.

ДРАГОЕВ. По гва и петдесет.

ДОЛОРЕС. Започваме ли? */Слага лист на машината./* Сутрин от колко започваме?

ДРАГОЕВ. Работата не е нормирана, може да се наложи вечер

да се закъсне... Да се остане до заранта... На този диван да...

ФАНИ. Какъв диван!? Да остане да спи на дивана?... По-добре да я вземем под семейния юрган!

ДРАГОЕВ. Примерно, казах, другарко... В замяна на това ще ви освободим от готвене. Ще бъдете зачислени на котлова храна към „Рила“.

ДОЛОРЕС. При татко?

ФАНИ. Татко ти готвач ли е?

ДРАГОЕВ. Да не се отклоняваме...

ДОЛОРЕС. Татко ми разнася котлова храна. По списък. На готини хора.

ДРАГОЕВ. Квалифицирана информация, Долорес! Татко ти ще се сърди.

ДОЛОРЕС. Баща ми е готин пич!... Тенджерите му са от алпака... Простира покривка... Нарезда прибори, салфетки, оцет, олио...

СИМОВ. Клечки за зъби...

ДОЛОРЕС. Клечки... Накрая всичко се събира и отива в миялната...

ФАНИ. Келнер ли е баща ти?

ДОЛОРЕС. Генерал, другарко! От УБО!

ФАНИ. Не ми се връзва: генерал да прати церка си машинопуска...

СИМОВ. За да не иде бригадирка.

ДОЛОРЕС. Големият автор няма грешка!... Абе ти почваш да ми харесваш... Много си готин!... С моя голф, шотландско каре, с това цигаре... Сложи си баретата! */Прави опит да му сложи френската барета, Симов се съпротивлява./*

ФАНИ. Престани, момиче! Той може да ти бъде баща!

ДОЛОРЕС. Аз имам баща!

ФАНИ. Камо имаш... Върви... Кой те прати? От УБОТО ли?

СИМОВ. Фани, престани...

ДРАГОЕВ. Ехо! Какво откривам тук?... */Открил е грамофон, сложил е плоча и пуска музика: Бетовен./* Та-та-та-там!... Съдбата чука на вратата!...

При едно стихване на музиката се чува входният звънец. Долорес отива и се връща с телеграма. Братоев я грабва.

БРАТОЕВ. Ябълкаров! */Чете./* „Обикновеният народ чака второто издание на „Сапун“. Докладвайте! Ябълкаров“...

ФАНИ. „Обикновеният народ...“ Какъв е този идиотски народ...

СИМОВ. „Обикновен народ“ е роман на Ябълкаров. Не бъди невежа...

ФАНИ. Няма обикновен и необикновен народ... Има свестни и калпави.

ДОЛОРЕС. Има готини! Татко носи храна на готините.

СИМОВ. Такава храна аз я хвърлям през прозореца!

ДОЛОРЕС. Камо станеш готин, тук ще има голяма маса... Колосана покривка... Тоя диван ще го изхвърлим... Порцелан... сребърни прибори... Салфетките – по диагонал...

СИМОВ. Прег Ниагара стоял клас гимназистки. „Не чуваме водопад!“ „Млъкнете малко!“, казал гудът.

ДОЛОРЕС. Млъквам! */Отива при грамофона./* Тоя Лудвиг ми лази по нервите... Нямаме ли магнет?

ФАНИ. Нямаме магнет. Ние сме изостанали.

ДОЛОРЕС. Мъжът ти, като стане лауреат, ще ти купи... Чичо Янаки, ти си лауреат... „Патроните“?

ДРАГОЕВ. За „Куришуми пейт нейде в полето“, gemko!

ДОЛОРЕС. Купи ли магнет на леля Сотирка?

ДРАГОЕВ. То стана неочаквано, макар че го чакахме... Бяхме в заседание, като ми съобщиха. Преди обяв. Вдигам телефона: „Сотирке, какво правшш?“ „Готвя, Янаки!“ „Остави, Сотирке, тенджерите, гаси котлона и чакай! Ще донесат обяда от УБОТО!“

ФАНИ. И ви донесоха вечерята.

ДРАГОЕВ. Вярно, закъсняха. Но донесоха.

БРАТОЕВ. Ако се държиш прилично, Симов, и ти си бъдещ академик.

СИМОВ. Такива титли аз ги хвърлям през прозо...

БРАТОЕВ. Титлата не е за подценяване... Процент над заплатата. Пенсия над седемдесет. Никакъв таван на пенсията...

ДОЛОРЕС. */Мери с крачки около дивана./* Но този диван трябва да се изхвърли.

СИМОВ. Теб ще изхвърля, не дивана!

ФАНИ. Само приказваш, Симе! Откога трябваше да я изхвърлиш... тая нахалница...

ДОЛОРЕС. Аз съм неговата муза!... И съм му дошла на два крака!

ДРАГОЕВ. Осемнайсетгодишни!... Шега.

СИМОВ. Млъкнете!... Всички ви ще изхвърля през... */Грабва сапун, друг гребен предмет, мята към прозореца./* До гуша ми дойдохте!

ФАНИ. Симе, укроти се!
 СИМОВ. Бесен съм!... Луд съм!... */Отхапва от сапуна, гъвчи, плюе, на устата му се появява пяна./*
 ДРАГОЕВ. Вземете му сапуна!... Тоя откачи!
 СИМОВ. Нищо не можете да ми вземете!... Сапунът е мой!... Второ издание няма да има!... Събудете ме!... Аз сънувам...
 БРАТОЕВ. Запени се... По-далече от прозореца... Ще скочи като Подкальосин от „Женитба“.
 ФАНИ. Каква женитба! Симов е женен от петнайсет години...
 ДОЛОРЕС. */Усилва грамофона, като гледа суматохата около автора./* Ха-ха! Наплю ли те?... Пяната не оставя петна...
 ДРАГОЕВ. Затворете прозореца!... Пуснете забесите... Не тази завеса – пердетата!...

*Но, вместо пердетата, някой пуска театралната
 З А В Е С А.*

2.

Същата обстановка, месец по-късно. Симов лежи на дивана, Долорес е пред машината.

СИМОВ. „Събота беше ден за пране. Марина напълни пералнята машина и сложи калъп сапун.“
 ДОЛОРЕС. Калъп?
 СИМОВ. Добави „ператен“. Сапуните биват ператни, тоалетни, технически, медицински.
 ДОЛОРЕС. Чувала съм за „катранен“.
 СИМОВ. С 68 процента сяр – против скабиес, наречена още краса.
 ДОЛОРЕС. Страхотен си! В началото, да си призная...
 СИМОВ. Кажу, кажи!
 ДОЛОРЕС. Видът ти, в началото е... да не се засегнеш?
 СИМОВ. Имам вид на застрелян, нали?... Жена ми често го казва.
 ДОЛОРЕС. Нещо такова.
 СИМОВ. Може да съм застрелян, но имам метод!... И ще им се изплъзна! Ще ми хванат опинците...
 ДОЛОРЕС. Не разбирам... На кого? Какво?

СИМОВ. Малка си, има време да разбереш. Ще им се изплъзна!
 ДОЛОРЕС. Почва да ми става ясно: САПУН... Нещо хлъзгаво. Не е татул, арсеник... а нещо хлъзгаво. Много българско. И врящите казани... Камо в „Ада“ на Данте...
 СИМОВ. И Данте е произхождал от сапунджийския бранш. Според мен. Само който е гледал казани, мехури и пръски, може да напише такава велика работа... Но, докъде бяхме стигнали?
 ДОЛОРЕС. „... сложи в пералнята калъп сапун.“ Преди девети имало ли е перални?
 СИМОВ. Забележката ти е правилна. Махни пералнята! Корито.
 ДОЛОРЕС. Тамко ми докара лани пералня. От Виена.
 СИМОВ. Махни пералнята!... Драгоевци чакат само да допусна гаф – ще ме разпердушият... Преди девети – само ръчно пране! В гървено корито.
 ДОЛОРЕС. От домашна помощница... У гома пере Цана, домашната помощница.
 СИМОВ. Слушня преди девети... Благодаря ти, Долорес, за посещането.
 ДОЛОРЕС. */Сяда до него./* Нали затова съм тука, милчико!... Ще го изпипаме тоя „Сапун Две“... Ще стане по-хубав от романа на Бабаевски.
 СИМОВ. Не кажеш Толстой... Балзак...
 ДОЛОРЕС. Бабаевски е велик! „Кавалерът на златната звезда“.
/Прегръща го./ Гушни ме, кавалере мой!... Аз съм твоята златна звезда!...
 СИМОВ. Долорес, моля те!
 ДОЛОРЕС. Мислиш, че ще влезе жена ти?
 СИМОВ. */Мъчи се да се освободи от прегръдката./* Долоре...
 ДОЛОРЕС. Жена ти е на Четвърти километър.
 СИМОВ. Може да я освободят всеки момент...
 ДОЛОРЕС. Ако кажа на татко, няма да излезе оттам никога!
 СИМОВ. Не бъди жестока!
 ДОЛОРЕС. Жал ти е за женицата... Абе ти си майстор на женските образи... Откъде я намери тази твоя женица... Стефанка... Стефка... звучи ми като юфка... Като гжувка...
 СИМОВ. Престани!
 ДОЛОРЕС. Сериозно: да не се лигавим! Ти мъж ли си?
 СИМОВ. Е, и?
 ДОЛОРЕС. Да забегнем нанякъде... След „Сапун“ ще те нака-

рат да напишеш „Язовир“... Или „МТС Stanция“... Или нещо за напоителна система.

СИМОВ. Кои ще ме накара?

ДОЛОРЕС. Гледах в Народния „Канали минават през полята и ги напояват“... Кои го е накарал, моя нашенски Шекспир, да измисля такова гръло заглавие?

СИМОВ. Питай го!

ДОЛОРЕС. Направо да му напишеш главата в каналите... „които минават през полята и ги напояват“. Някой му е платил!

СИМОВ. Може сам да се е вдъхновил!

ДОЛОРЕС. Още по-зле... Сериозно, Симич, дай да забегнем!

СИМОВ. На Изток или на Запад?

ДОЛОРЕС. Да си чул някой да бяга на Изток?... Ще се устроим в Холивуд, аз ще играя във вестерни, ти ще пиеш скоч...

СИМОВ. Още една кандидатка за Холивуд.

ДОЛОРЕС. Коя е другата?

СИМОВ. Имаше една... Жена на писателя Колев... Избягаха двамата, но пратиха хайка и ги върнаха. В България, малката, не може да има опозиция.

ДОЛОРЕС. Лесно е било на татко ми: взел шмайзера и отишъл в гората.

СИМОВ. Тогава – да!

ДОЛОРЕС. Шмайзерът му е у дома, на „Паренсов“ 5...

СИМОВ. Е, и?

ДОЛОРЕС. Вземаме го и отиваме в горите. Къррр! Кърр!...

СИМОВ. Горите са държавни. Ще ги изсекат и ще ни заловят... Впрочем, те май ги изсякоха...

ДОЛОРЕС. На девети татко ми отива с шмайзера на „Паренсов“ 5. А на „Паренсов“ 5 живеел директор на затвор... „Горе ръцете! Изчезвайте за нула време, докато не съм казал: Къррр! Къррр!“... И враговете изчезват...

СИМОВ. И се нанасяте вие? */Звънец./* Някой звъни!

ДОЛОРЕС. */Излиза, връща се./* От „Народен глас“. За интервю.

СИМОВ. Няма ме. Разкарай ги!

ДОЛОРЕС. Разкарах ги. Казах, че те няма. Никакъв!

СИМОВ. Никакъв ме няма. Минал съм в грубо агрегатно състояние.

ДОЛОРЕС. Няма да им кажа, че си опозиция.

СИМОВ. Какво говориш! Член съм на кварталната ОФ.

ДОЛОРЕС. Защо властта не обича опозицията?

СИМОВ. Всяка власт иска едно: да е вечна. Да няма друга. И

ако случайно падне, да няма кой да я замести... И тя пак да е на власт! */Отива при телефона и намества възглавницата./* Много се разбъбрихме.

ДОЛОРЕС. Вие, големите, сте големи бълзливци!... И татко ми постоянно се оглежда... Като заек. И мълчи като заек. А в неделя ходи на Витоша...

СИМОВ. Да се наприказва на воля.

ДОЛОРЕС. Взел ме веднъж... Витоша пълна с такива като него. Отговорни другари... Генерали, министри, заместник-министри... Всеки върви и ръкомаха... Приказва си сам. На висок глас... И се връщат вечер загорели, изпечени. И презракнали.

СИМОВ. Не паят „ойларипи“...

ДОЛОРЕС. Само си приказват... на висок глас... Като на Четвърти километър.

СИМОВ. Това наблюдение ще го вмъкна някъде...

БРАТОЕВ. Не чувам машинката! */Влязъл е незабелязано, зад него върви Батачки./* Защо не си седиш на стегнатото задниче, Долорес?... Колко страници отхвърлихте? Да видим, да видим... Влизай, бай Станой, не стой на вратата!...

БАТАЧКИ. */С много ордени и значки по сакото./* Аз съм Стоил Батачки, герой на труда, горде не кажеш... От хумко Костинброд.

СИМОВ. Хубаво. Добре дошъл! Долорес, да почерпим госта.

БРАТОЕВ. Другарят Батачки се явява в качеството си на прототип.

СИМОВ. Прототип на кого?

БРАТОЕВ. На Крум Тапунов естествено. Бай Станой е минал през всички цикли на сапунджийството – от момче край казана до началник на спецпроизводството.

БАТАЧКИ. Спец значи за Варшавския договор...

БРАТОЕВ. Квалифицирана информация, бай Станой! Да внимаваме.

ДОЛОРЕС. За пръв път виждам жив прототип.

БРАТОЕВ. Огледай го! Пипни го... Жив и натурален, готов за обрисуване в художественото произведение.

БАТАЧКИ. Да се събличам ли?

СИМОВ. Моля ви се, седнете, разположете се...

БАТАЧКИ. Щото в академията искаха дигидиос... Студенките гледат така... */Показва как се гледа през пръсти./* Ама гледат!

БРАТОЕВ. Какво ще пишеш, бай Станой?... Долорес, да почерпим нашия труд от прототип.

ДОЛОРЕС. Коняк?

БАТАЧКИ. Героите пият всичко. И луга, в рамките на шегата. Хлъзга се лесно. Наздраве, другарю автор! За втората редакция – да станеш нобелист!

БРАТОЕВ. Природно интелигентен! На челото му изписано.

БАТАЧКИ. Ще стане! Дето е Батачки, няма начин да не стане... Сипи, моме, още една доза... Аз съм по мастиката, но и конячето си го бива.

БРАТОЕВ. Симов, не зяпай навън... Събеседвай с прототипа. Чак от Костинброд съм ти го довел.

СИМОВ. Не виждам какво да... Почерпете човека, какво друго...

БАТАЧКИ. Нещо по мерозледа и метода, ако не е ясно... Питай, не се стеснявай.

ДОЛОРЕС. За импресионистите кажи...

БАТАЧКИ. Гагове. Подлоги на капитала.

СИМОВ. Ама не може така на едро... Това са велики майстори.

БАТАЧКИ. Велики, но частници. И аз те разбирам, другарю автор – ти също си частник, затова те харесват...

СИМОВ. Какво значи частник?

БАТАЧКИ. Седши пред машинката и тракаш. Мозъкът ти урака еднотично, не се съобразява с колектива.

СИМОВ. Още древните са казали: автор – значи сам.

БАТАЧКИ. Оттам идат бедите. Ние сме нация, която не може да работи в колектив.

СИМОВ. Но това е роман! Какъв колектив? Писането не е колективно дело.

БРАТОЕВ. Бай Станой е прав, Симов! По принцип. И не става въпрос за намеса, а за оказване на помощ... Затова сме тук. Не да пречим на творческия процес, а да го издигаме на ново равнище.

СИМОВ. Думи, думи...

БРАТОЕВ. На непознато досега равнище. И ако преодолееш заръжките и доведеш работата до победен край, ще бъдеш пример за прогресивните автори по света.

ДОЛОРЕС. Ще влезеш в Книгата на Гинес.

БРАТОЕВ. „Гинес“ е нищо. В Большая советская энциклопедия ще влезе. Бай Станой, не си гледай часовника!

БАТАЧКИ. Да се ориентираме към приключване... А часовникът е швейцарски. От самия Чолов ми е.

БРАТОЕВ. Фабрикантът?

БАТАЧКИ. Потосмукачът.

БРАТОЕВ. Известен беше.

БАТАЧКИ. Кръгъл демагог. За Коледа – тринайста заплама. За Великден – четиринайста. Три тона възглица. И тилови къщи за пролетариата.

БРАТОЕВ. Хитър слуга на жълтия дявол. Цитирам Горки.

БАТАЧКИ. Две стайчета, кухня, килер, баня-кенеф, тераса. Ама не дава натурален... да не го прогадем... мръсникът.

СИМОВ. В началото даде актове и наистина ги прогадоха...

БАТАЧКИ. Запознат си, значи, с материята...

СИМОВ. Знам и как изкъртихте една зима паркета и го изгорихте.

БАТАЧКИ. Зимата беше кофти... 1942-ра, когато Хитлер такова... прег Москва... Но за какво говорихме?

БРАТОЕВ. Симов записва.

СИМОВ. Нищо не записвам.

БРАТОЕВ. Не, ти можеш всичко да записваш, въпросът е как ще тълкуваш записаното. Това е социалистически реализъм.

БАТАЧКИ. Аз например винаги знам докъде да сложа знак стоп. Швейцарски, казвам, но... боклук... Винаги слагай контра! Чолов – но... демагог!... Между нас да си останем, машинката му още върви... В казана съм я изтървал, гва пъти стъкло съм чупил... Три кашки съм сменил... Калпави са им кашките на капиталистите.

БРАТОЕВ. Имаме още въпроси, но ти се разбърза.

БАТАЧКИ. Шурата гъта шопар и няма кой да отдели вътрешната мас... От вътрешната мас става екстра сапун. Това от Станой Батачки да запомните... /Към Долорес./ Моме, ще ме изпроводиш ли?... Ммм... ще ти изям ушенцето!...

Двамата излизат, миг по-късно Долорес се връща разрошена, гържи се за ханша.

СИМОВ. Какво има, Доли?

ДОЛОРЕС. Ощипа ме, чичката!... /Повдига края на полата./ Зачервило ли се е?...

СИМОВ. Трябваше да го изхвърля през прозореца! Пезевенк!

БРАТОЕВ. Абе човекът е прогресивен... Но младото като му се навира самò... Дионисиевото начало на българина е будно.

ДОЛОРЕС. Все младите виновни!

БРАТОЕВ. Мома, която не иска да я щипят, не ходи къде?...
Не ходи където щипят.

СИМОВ. Винаги готов с обяснението!

БРАТОЕВ. Социалистическият реализъм допуска гребни слабости на героя. Главното е да е монолитен в мащабното.

СИМОВ. Батачки е монолитен като пън. Като кютюк! При бързваш Братоев. Бързаш със заключенията... Той е масовик. Масите вървят след него. Вярват му и ползват челния му опит.

СИМОВ. Като ония овни в кланицата... водят стадото до входа с касапите... Овенът се дръпва, отива за ново стадо... Овен-водач!

БРАТОЕВ. От Станой Батачки ще вземеш въглена, а не пепелта. Ще превариш суровината в казана на въгъхновеното и ще получиш образа на Крум Тапунов... Тупанов.

ДОЛОРЕС. Направи го, Симич, казва ти човекът!

БРАТОЕВ. Ще се получи... Мисля и за образа на Марина да доведем съответен прототип.

ДОЛОРЕС. Прототипка?

БРАТОЕВ. Думата няма женски род. Като думата лилипут. Но жена ще намерим – дали сме указания.

ДОЛОРЕС. Левантийска хубост!

БРАТОЕВ. Мургавелки у нас с лопата да ги ринеш... Трябва да помислим дали да не я изрусим!

ДОЛОРЕС. С перхигрол!

БРАТОЕВ. Една руса Марина ще внесе друг колорит... Руса, сини очи... Може и името ѝ да стане Маруся... Автентично звучи.

СИМОВ. Руско звучи.

БРАТОЕВ. Още по-добре. Ще преведат романа на езика на Пушкин. Милионен тираж! При съответното възнаграждение.

ДОЛОРЕС. */Пред машината./* Записвам: Маруся.

БРАТОЕВ. */Звъни телефонът./* Оня пор е... Зрасти, Янаки... На поста сме, буд спакоен, гарагой!... Имаш от меньшой харошая новина: току-що Марина стана Маруся... Симов го предложи...

СИМОВ. Нищо не съм предлагал...

БРАТОЕВ. „Марина да не се пипа?...“ Ти си падаш по сладните красавици... познавам ти зъбките!... Обаче не може, гарагой, знаеш указанията... Какво предлагаш?... Вот,

тебе зрасти! */Затваря телефона./* Имам две новини: първата – Марина няма да се пипа. Дошло е ново указание.

ДОЛОРЕС. */Раготно прегръща Симов./* Чу ли? Марина остава, Симич! Не се ли радваш?

БРАТОЕВ. Марина остава символ на една западаща епоха... Втората новина: Като неин антипод се добавя нов образ – образът на Маруся!

СИМОВ. Що не се гръмнете?

БРАТОЕВ. Бързаш... Янаки е пор, но хрумването му е гениално!... Марина и Маруся – два огледални образа...

ДОЛОРЕС. И чичо Янаки го казва.

БРАТОЕВ. Какво казва чичо ти Янаки?

ДОЛОРЕС. Че романът е пътуващо огледало.

СИМОВ. Чичо ти Стенгал го е казал преди него.

ДОЛОРЕС. Французин, мило... Вярно е това... за огледалото. Но се отнася за друга епоха... Тогава огледалата са били по-други.

ДОЛОРЕС. Ах този чичо Янаки!...

БРАТОЕВ. Зависи от контекста! Янаки не е толкова глупав да плагиатства от класиците.

ДОЛОРЕС. Той за теб казва, че си... Не, няма да ти го кажа...

БРАТОЕВ. Зависи в какъв контекст...

СИМОВ. За глупака всички контексти важат!

БРАТОЕВ. Искате да ме скарате с Янаки, но няма да стане... Ние с Янаки Драгоев сме съратници от време оно... В Духовната учехме, на един бог служихме, докато разбрахме, че няма бог.

СИМОВ. Докато разбрахте, че има бог, по-могъщ от оня на небето.

БРАТОЕВ. Тоест?

СИМОВ. Тоест богът на финикийските знаци.

БРАТОЕВ. Намекваш, че пишем за пари? Без пари никои не работи, но ние боравим със слово. А словото е бог. Нещо божествено има в нашия занаят, не правим клинци и подкови. Ти за какво ги пишеш тия дебелци романи?

СИМОВ. Не пиша за пари!

ДОЛОРЕС. За какво пишеш, класико наш?

СИМОВ. Разкарайте се от главата ми! Има нещо над парите!

БРАТОЕВ. Над парите, казва Маркс, има само „пари-прим“.

Пари – стока – пари-прим. Принадената стойност.

ДОЛОРЕС. Или ДДС, както ще кажат един ден потомците...

СИМОВ. А къде е Фауст? Къде е Дон Кихот? Къде е Дяконът с тефтерчето за гребни грошове?... Заради вашето „прим“ ли е примката на врата му?

БРАТОЕВ. Долорес, затвори прозореца!

ДОЛОРЕС. И сапуните да разкарам... Ще вземе да се запени пак...

БРАТОЕВ. Отвлечай му вниманието... Това деколте... Не може ли малко по-дълбоко?

ДОЛОРЕС. Сукманче е... Утре ще облека рокля с копчета до долу... Сега да пусна магнета?... */Зазвучава джазово парче./* Това парче харесва ли ти, класико?

СИМОВ. Излизам! Трябва да посрещна жена си...

ДОЛОРЕС. Обадох се на татко – ще я докара с джупката.

СИМОВ. Нуждая се от въздух.

БРАТОЕВ. Камо приключим, ще вземем карти за Хисаря. Още е рано.

СИМОВ. Нямам ли право на почивка? Уморен съм.

БРАТОЕВ. Още си правонямац.

СИМОВ. Не разбирам.

ДОЛОРЕС. И геца та знаят: има правоимащи и правонямащи. */Гледа към улицата./* Джупката!

Влиза Фани, зад нея – Генералът и двамата сержанти.

ФАНИ. Кои като мен – пристигам с важен кавалер!

ГЕНЕРАЛЪТ. Свободно, другари! Аз... само за минутка.

ДОЛОРЕС. Татенце! Откога те чакаме!

ГЕНЕРАЛЪТ. Работа, миличко... Е как е при вас? Как върви творческият процес?

ДОЛОРЕС. Напредваме. Вече имаме жив антипод. Маруся! Пълен антипод на Марина.

ФАНИ. Симе, що за глупост?

СИМОВ. Ще ти обясня, Фани.

ФАНИ. Каква Маруся? Какъв антипод? Обеща да не пипаш Марина.

СИМОВ. В процеса на писането станаха някои изменения...

ГЕНЕРАЛЪТ. Въпросът за антипода е възлов, другарко Симова. Деветнайстият конгрес прие резолюция... */Към адо-танта./* Сержант, какво гласи резолюцията за антипода?

І СЕРЖАНТ. „Колкото по-зле – по-добре“, другарю генерал!

ГЕНЕРАЛЪТ. Остави! Това е за революционната ситуация.

БРАТОЕВ. „Колкото навлизаме по-навътре в комунизма, толкова по-яръстна става съпротивата на антиподите.“

ГЕНЕРАЛ. Отлично, критик!... Абе вие, критиците, сте УБОТО на литературния процес... */Към Симов./* Авторе, нещо не си съгласен с моята постановка?

СИМОВ. Съгласен съм, но все пак... Известен баланс, така да се рече.

ГЕНЕРАЛЪТ. Не си, не си... Не обичате вие, авторите, критиката и самокритиката. На вас да остане, ще закриете секция „Критици“ – такива сведения имам.

СИМОВ. Не, защо... Ние сме двете страни на монетата...

ГЕНЕРАЛЪТ. Не го усуквай.

ФАНИ. Извинявам се, че се намесвам... Но другарят Симов – моят другар – има правилно отношение към антипода... */Има предвид Братоев./* Иначе щеше ли да му даде шперц, за да влиза по всяко време?...

СИМОВ. Дубликат, Фани.

ГЕНЕРАЛЪТ. Разберете: капитализма разчита на капитали, ние имаме по-могъщо оръжие – критиката и самокритиката!... Може един ген писатели да не останат, но критици винаги ще има. Така ли е, Братоев?...

БРАТОЕВ. Тъй вярно, другарю генерал.

ГЕНЕРАЛЪТ. Свободно! Поправи се!... Сержант, да почерпим другарите... Ние си носим пиенето... */Сержантът му налива чаша кафе./* Кафе, на служба сме... Само че е изстинало, сержант... Отивай в кухнята да го притоплиш!

СИМОВ. Дайте, аз!...

ФАНИ. Моля ви се, това е женска работа... */Излиза./*

ГЕНЕРАЛЪТ. */Прехвърля новите страници от ръкописа./* Да видим как се е получила тая наша Маруся...

СИМОВ. Моля ви... още е сурово...

ГЕНЕРАЛЪТ. Знам. И ние имаме понятие от ръкописи... Нюансите ще ги нанесеш после. Сега – главното. Фундаменталното. Маруся трябва да е по-обаятелна от Марина. Читателят да се влюби в нея. А чрез нея – в нашия идеал. Колко е просто, а твоите колеги не го разбират. И реагират някак си съвръжано, да не кажа враждебно.

СИМОВ. Творчески процес е.

ГЕНЕРАЛЪТ. Камо сте си навили на пръста все моя ваш процес...

СИМОВ. Няма в световната литература такъв опит за намеса... директен, ако не ме лъже паметта.

ГЕНЕРАЛЪТ. Лъже те. „Разораната целина“ какво е? Не върви колективизацията и другаря Сталин вика – кого? Великия Шолохов. „Сядай и помагай, тавариш мой!“ И колективизацията тръгва.

СИМОВ. Но не е стоял над главата му...

ГЕНЕРАЛЪТ. Откъде знаеш? Светил ли си на другаря Шолохов?
Пауза. Генералът прелиства черновите и ги хвърля в кош.
 СИМОВ. Но, моля ви... Нямам втори екземпляр.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Нищо де. По-сполучливи варианти ще напишеш.
 Нали си писател!
 СИМОВ. Майко мила... По-добре да бях станал огняр в котелното... При казаните за туткал... */Кашиля./*
Генералът му подава чаши с вода.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Симв, успокой се...
 СИМОВ. Спокоен съм.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Напрегнат ми се виждаш. Генералският пагон те изнервя, виждам аз, виждам.
 СИМОВ. Ммм... кх! Кх!
 ГЕНЕРАЛЪТ. Изкашли се като хората. Нещо с гърлото не си в ред. Нали нямаш сливици?
 СИМОВ. Добре съм. Сливаци нямам...
 ГЕНЕРАЛЪТ. Във Виена си ги рязал... В клиниката на професор Винкелман.
 СИМОВ. Да, така беше... Вие знаете?
 ГЕНЕРАЛЪТ. Всичко знае УБОТО, граги мой. Трябва да знаеш, че ние знаем... Но ти не знаеш... някои работи...
 СИМОВ. Например?
 ГЕНЕРАЛЪТ. Не знаеш Винкелман на колко разузнавания е служил. Примерно.
 СИМОВ. Откъде да зная... Препоръчаха ми клиниката...
 ГЕНЕРАЛЪТ. Остави, остави... Това беше между другото, не сме следователи... Има си следователи, те да си вършат работата, ние – нашата. Разделение на труда!... Твоят труд е да пишеш художествена литература. Пиши си, никой не ти се бърка... Създавай духовни блага, ние ще консумираме. Абе, тази фирма ИГ Фарбен... цитирам по памет, само сапун ли произвежда?
 СИМОВ. Беше гъщерна на ИГ Фарбениндустри, Мюнхен... Но това беше преди войната...
 ГЕНЕРАЛЪТ. Известно ли ти е, че същата е произвеждала сапуни в Дахау и Освиенцим... Да не казвам от какво... Какво ти става? Пребледняваш... */Налива му чаши вода./*
 Край! Край! Оставяме този разговор за друг път... Отивай да видиш какво става с кафето... Сержант!
 II СЕРЖАНТ. */Носи кошче с хартии./* Черновите на автора, другарю генерал.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Не ми ги навирай, а действай по инструкцията...

II СЕРЖАНТ. */Мъчи се да си спомни инструкцията./*
 ГЕНЕРАЛЪТ. Вземаш плик... съответно чувал и */Гравва кошчето и го изсипва в чувалче/...* и го изсипваш в съответния чувал.
 II СЕРЖАНТ. И го отнасям за парното.
 ГЕНЕРАЛЪТ. В лабораторията, тъпако! За щателно изследване лист по лист. */Към Братоев./* Лаборатория за литературни анализи, другарю критик.
 БРАТОЕВ. Разбирам, но все пак... това е специфична материя, трябва подготвени хора, експерти...
 ГЕНЕРАЛЪТ. В УБО имаме наличност на всякакви експерти, литературни лаборанти. Един ден литературните критици може да изчезнете, но литературните лаборанти ще останат. Това са указанията на другаря Жданов.
 ДОЛОРЕС. Татенце, ще ме направих ли литературна лаборантка?
 ГЕНЕРАЛЪТ. Ако слушаш, и завеждащ лаборатория ще станеш... Детенцето ми.
Долорес сядва на коляното му. Влиза I Сержант с четка за обирани на прах.
 I СЕРЖАНТ. Обрах паяжините в спалнята. И паркета минах с влажен парцал.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Нещо подозрително да си забелязал.
 I СЕРЖАНТ. Бая прахоляк изгълтах.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Авторите поначало са мърлячи... Имаше ли мръсни чорапи?
 I СЕРЖАНТ. Пет броя.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Пет чорапа или пет чифта?
 I СЕРЖАНТ. Пет чорапа.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Значи четири чифта и един единичен. Връщаш се и търсиш другия! Марш в спалнята! */Сержантът излиза./*
 ДОЛОРЕС. И тая Стефана е една мърла... Не трябваше да я довеждаш.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Нали ти ми звънна?...
 ДОЛОРЕС. Симв настояваше... Тя го е обсебила.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Ако кажеш, ще я върна... на който километър кажеш!
 II СЕРЖАНТ. Ние сме на всеки километър.
 ГЕНЕРАЛЪТ. Отлично, сержант!... Бягай в кухнята – и бъди бдителен: Ако се усъмниш, че някой... нещо в кафето... СЕРЖАНТ. Опитвам незабавно!
 ГЕНЕРАЛЪТ. Точно так! Отивай и опитвай! */Момчето излиза./*

Добри са ни кагрите...

БРАТОЕВ. Напоследък и сред интелигенцията се забелязват положителни промени.

ГЕНЕРАЛЪТ. Бавен процес, граги. Все още интелигенцията едно мисли, друго плямпа, трето граска по хартията. Този процес трябва да се ускори, да се доведе до състояние на кипене, за да премине в ново качество.

ДОЛОРЕС. Като сапуна, татенце! Симич ми го обясни: слагаи в казана отпадъчен продукт, а получаваиш напълно... как беше...

ГЕНЕРАЛЪТ. Нов социалистически роман...

Осветлението ни пренася за малко в кухнята.

ФАНИ. Боклук! Двеста страници боклук!

СИМОВ. Е, чак пък... ти си черногледа. */Тананика./* „Черноока жена, черногледа“...

ФАНИ. Може да съм черноока, но не съм черногледа! И ако не беше моя пусти „километър“... нямаше да допусна... Връщам се и виждам... 200 страници!

СИМОВ. Двеста и петдесет, всъщност... Но това още нищо не значи. Това е само една форма на изплъзване...

ФАНИ. Форма? И престани да тананикаш!

СИМОВ. Форма. Модус виенди. Начин на съпротивление. Можеш да отречеш нещо, като незабавно го приемеш.

ФАНИ. Господи, ти си за Четвърти километър. */Появява се сержантът./* Бавен ни е котлонът, сержанте.

Отново в кабинета.

ГЕНЕРАЛЪТ. Сержантите! Закъсняваме! И да не забравите чувала!

ДОЛОРЕС. Нека гойда и аз, татенце!

ГЕНЕРАЛЪТ. Не, детенцето ми. Занятието още не е приключило.

ДОЛОРЕС. */Показва панката./* Вече имаме 250 страници. Нови! „Сапун 2“.

БРАТОЕВ. Поставайи татко си в неудобно положение, Доли!

ГЕНЕРАЛЪТ. Другарят Братоев е прав. Този въпрос се решава на друго равнище.

ДОЛОРЕС. Знаи: колелце и винтче от пишещата машина! */Трака по клавишите на „Адлера“!*

ГЕНЕРАЛЪТ. Авторски проблем... чорт вазмъот... Ние можем да леим стомана, да жънем с комбайн и да произвеждаме интелигенти от глава на населението... Само още не можем едно: да произвеждаме автори...

ДОЛОРЕС. Ще си ги клонираме, татенце!

БРАТОЕВ. Много е умна! На мен, автора на монографии и студии, нямаше да ми хрумне това, за клонирането...

ГЕНЕРАЛЪТ. Много си я обичам... Тамко ще ù купи полски фиат.

ДОЛОРЕС. Не фиат! Мазга!...

Генералът и адютантите излизат. Влиза Фани с кафетата.

БРАТОЕВ. Началството излезе... Ще цапнем по едно кафе, както казват хулиганите... И да сядаме да работим: занятието продължава.

ФАНИ. Стига вече! Двеста и петдесет страници не ви ли стигат!

БРАТОЕВ. Стремежът към съвършенство е характерен за новия човек.

СИМОВ. Байгън!

БРАТОЕВ. Диалектът показва старо мислене... Още не сме мислили по заглавието.

СИМОВ. Заглавието си е на мястото.

БРАТОЕВ. Статично е, „Сапун“! И леко отблъскващо... Лицаво, хлъзваво... Като плужек. Гол охлюв.

СИМОВ. Сапунът няма черупка...

БРАТОЕВ. Как звучи „Война и мир“... На едната везна войната, на другата... съответно антиподът... И настъпва хармонията.

СИМОВ. Стига с моя Толстой! Не съм Лев Николаевич, аз съм Симо Симов Сапунджиев.

ДОЛОРЕС. Какво ще кажете за „Сапун и любов“. В кино „Москва“ даваха „Химия и любов“.

ФАНИ. „Сапун и любов“?... Главата ти е пълна с любовни бръмбари.

БРАТОЕВ. Авторите си пагат по изчанчените заглавия. Народът няма да гледа сапунена история.

СИМОВ. Може да гледа. Един ден какво ще гледа – сапунки, какво друго?...

ДОЛОРЕС. Не се предавай, класико! Измисли нещо изчанчено.

СИМОВ. „Няма нищо по-мръсно от един сапун“.

ФАНИ. И фамилията си промени: Симо Райнов... „Райн“ на немски значи чист.

СИМОВ. Има едно хубаво заглавие: „Чисто, светло“. Ама Хемингуей.

БРАТОЕВ. Американец – забрави!... Американците са натуралисти, ние сме против натурализма... Животът е дос татъчно пълен с натурализми... Веднъж в Етрополския балкан прокурорът Рашков... той не боравеше добре с туловката... бъзикаше я нещо и БУМ! – туловката произведе изстрел... Прашков се преви... Взе да рови в ботуша си. Едното му зърно паднало в ботуша.

ФАНИ. Ужас!
 ДОЛОРЕС. Какво зърно – не разбрах.
 ФАНИ. Нещо от мъжката анатомия...
 ДОЛОРЕС. Голям машак!
Вратата се отваря, ритната с крак. Влиза Драгоев с насочена ловна пушка.
 ДРАГОЕВ. Хепи енд!
 ДОЛОРЕС. Хенде хох, чичо Янаки, запомни го!
 БРАТОЕВ. Винчестерът пристигна с гръм!
 СИМОВ. Без „гръм“, моля ви!...
 БРАТОЕВ. Според Чехов, щом се появи винчестер, трябва какво?
 ДРАГОЕВ. Трябва да произведе вистрел... */Застава пред Симов./*
 Имам честта, авторе, да ти връча този скъп гар – Винчестер, модел 1912, сребърен обков... И членска карта за ловната дружинка...
 БРАТОЕВ. Не питаш кой е анонимният дарител...
 СИМОВ. Кой е анонимният дарител?
 ДРАГОЕВ. Не питай!... Дарителят иска да запази анонимност.
/Отива при календара с образа на Вожда./ Рапорт гаден – рапорт приет!...
 ДОЛОРЕС. Аз го отгатнах!... Да го кажа ли, чичо Янаки?
 ДРАГОЕВ. Квалифицирана информация, Доли!... По-добре дай коняка!
 ДОЛОРЕС. */Налива три чаши, чука се./* Дарителят ти праща оръжието, но задава и законен въпрос: „Докъде стигна второто“.
 БРАТОЕВ. Маруся се опъна на другаря автор...
 СИМОВ. Още ми стои аморфна.
 БРАТОЕВ. В Кранево, на лагер-школа, имахме една Маруся, инструкторка по самбо... Украинка... Яка, напрацяла, със силен ъперкут... Известно време ѝ бях спаринг-партньор... докато... този белег ми е оттогава...
 ДРАГОЕВ. Братоев, много си обстоятелствен.
 БРАТОЕВ. Искам да кажа... докато ми спука вождата...
 ДОЛОРЕС. Аркада. Спукала ти е аркадата...
 ДРАГОЕВ. Ти като не си... тя ще те спука.
 БРАТОЕВ. Може да съм.
 ДРАГОЕВ. Знаем си възможностите... */Братоев излиза./* С тая простата само украинка му липсва... Пак отиде до тоалетната...
 ДОЛОРЕС. Той е бил млад тогава... Имало е любов.
 ДРАГОЕВ. Ако е имало, отгавна да я е забравил. Човек помни неуспехите си.

СИМОВ. Той помни глиганите, които не е капичнал.
 БРАТОЕВ. */Връща се, като бърше ръце./* И докато такова... си мислех, че Марина и Маруся може да се познаят още от деца...
 СИМОВ. Ново гвайсет!
 БРАТОЕВ. Омразата при човека почва от ранна възраст...
 ФАНИ. Ами близначки ги направете. Еднаквите ще си издерат очите.
 ДРАГОЕВ. Социалният произход е решаващ. Двете са от различни класи.
 БРАТОЕВ. Спаринг-партньорки!
 СИМОВ. Боксов мач ли разиграваме, или правим художествена творба?
 БРАТОЕВ. Какво са Дон Кихот и Санчо – чисти спаринг-партньори.
 ДОЛОРЕС. Накрая Маруся нанася ъперкут на Марина и дефлорира аркадата ѝ.
 СИМОВ. Моля те, Доли... какви са тия приказки!
 ДОЛОРЕС. Борбата между доброто и злото!... Научно е доказано, че комунизъмът ще дефлорира капитала...
 БРАТОЕВ. Да не те чуе татко ти.
 ДОЛОРЕС. Той знае, че съм разкрепостена... В трамвая казвам на кондуктора: „Дефлорирай ми билетчето, готин!“ А оня зашлеви един... Обаче, татко ми го прати в тухларната...
 СИМОВ. Ох, не издържам!
 ДРАГОЕВ. Взemi една цигара. */Черни./*
 ФАНИ. Симе, уморих се да повтарям: загаси цигарата!
 СИМОВ. Последната!
 ФАНИ. Блед си... И тая риза отгавна е за смяна.
 БРАТОЕВ. Героите са уморени, Стефанка.
 ФАНИ. А вие, гвамата, престанете с...
 ДРАГОЕВ. За нас ли става реч? Какво толкова?
 ФАНИ. Вижте докъде го докарахте... моя човек. Историята един ден ще ви съди.
 БРАТОЕВ. Но ще ни оправдае.
 ДРАГОЕВ. „Случаят Симо Симов“ ще влезе в литературната история. „Сапун 2“ ще стигне 100-хиляден тираж.
 БРАТОЕВ. Целият социален лагер ще го пребеде.
 ДОЛОРЕС. Киното ще го заснеме... А аз ще изиграя Маруся!
 ФАНИ. Не се обаждай, лапацало!
 ДОЛОРЕС. Ти си лапацало, защото не знаеш за писмото...
 ФАНИ. Какво писмо?

ДРАГОЕВ. Долорес, писмото е лично и дарителят иска да остане в анонимност.

ДОЛОРЕС. И за винчестера беше, но всички знаем дарителя...

ФАНИ. Криете нещо от мен? Симе, погледни ме...

ДОЛОРЕС. Не мъчете женицата... Половин София вече знае, че другарят Ве е влюбен в една лаборантка.

ДРАГОЕВ. И че харесва романа „Сапун“.

БРАТОЕВ. И че освен винчестера е пратила и писмо-поздравление за нашия автор.

ФАНИ. Симе? Ти си знаел?

СИМОВ. Ако знаех, нямаше да измислям Маруся... За мен това е една мистерия.

ДОЛОРЕС. Нищо мистериозно... Половин София знае, че другарят Ве страда от фарингит... И че като го стегне гърлото, отива в Правителствената... А там работи красива лаборантка. Красива като Марина от романа „Сапун“... Направо да се побъркаш!

БРАТОЕВ. Това е изкуството... Бачо Тодор го е казал: животът е отражение на изкуството!

ДРАГОЕВ. Фикшън и факшън! Така ли е, авторе? Ние сме лаици, ти ще кажеш как става тая химия... Ти си химик.

СИМОВ. Знам само как се прави сапун.

ДРАГОЕВ. Остави сапуна. Човек може да живее без сапун, но без изкуство – не!

БРАТОЕВ. В пещерите не е имало санитарни възли, но са рисували по стените мамути и бизони!

Шум на кола отвън, Долорес поглежда през прозореца.

ДОЛОРЕС. Тамко пристига! С момчетата на УБОТО.

Влизат сержантите с бонета, бутат количка с тенджери от алпака. Застават мирно.

ГЕНЕРАЛЪТ. Свободно, поправи се!... Всичко налице ли е? Покривки, салфетки, прибори и принадлежности?

I СЕРЖАНТ. Тъй вярно, другарю генерал!

ГЕНЕРАЛЪТ. Меню?

II СЕРЖАНТ. Супа яребици, бьоф „Строганов“, трето – компот афъзки.

ГЕНЕРАЛЪТ. Пристъпете към действие сервиране! */Към Симови./* Уважаемо семейство Стефанка и Симо Симови, натоварен съм да ви съобщя, че сте зачислени на котлова храна към спецобслужване „Рила“.

Братоев, Драгоев и Долорес прибират нещата си и тръгват да излизат.

ФАНИ. Ама... чакайте... Храна има достатъчно, както виждам... Останете...

БРАТОЕВ. Благодарим, Стефанка, за поканата, но трябва да...

ДРАГОЕВ. Трябва да бичим по задачите, както казват... В кръга на шегата... */Всички излизат./*

Фани и Симов са пред отрупаната с ядене маса.

ФАНИ. Най-сетне сами... Изми ли си ръцете?

СИМОВ. Мисля, че... да.

ФАНИ. Няма друг да го иде да ти измие ръцете!

Появява се I сержант с леген и кърпа.

I СЕРЖАНТ. Пропускът е наш, другарко... */Полива с чайник./*

II СЕРЖАНТ. „Чисти ръце, горещо сърце“, както казва Феликс Дзерджински.

Молчетата излизат.

ФАНИ. Умислен ми се виждаш

СИМОВ. Мисля, че... мисля, че не съм гладен.

ФАНИ. Трябваше да мислиш, когато трябваше... Бясна съм, изпадам в тафтология.

СИМОВ. Успокой се, каквото беше, беше...

ФАНИ. Да ти имам нервите... Даваш ли си сметка какво направи?

СИМОВ. Двеста и петдесет страници. Чуго голямо! Защо не ядеш?

ФАНИ. Не ме попита за Четвърти километър.

СИМОВ. Как беше?

ФАНИ. По-добре не питай.

Пауза.

I СЕРЖАНТ. */При грамофона./* Да пусна Чайковски, другарю Симов? Или „Сулико“?

СИМОВ. Дај Сулико, по-съвременно звучи.

ФАНИ. Двеста и петдесет страници.

СИМОВ. Важното е, че спасих Марина... */Смее се./* Че им се изплъзнах. Като мокър сапун. Изплъзнах им-се!

ФАНИ. Изплъзна се, но второто издание е факт. Един ген да върнат първото, тези двеста и петдесет остават.

СИМОВ. Да четете народът...

ФАНИ. Боже, народът... Народът не четете едно издание, ти му оставяш две!...

II СЕРЖАНТ. Ако позволите... да сервирам компота?

СИМОВ. Давай, другарю! И пусни завесите, че цялата улица нас гледа! Пердетата! Пердетата!...

*Но отново, вместо пердетата, някой пуска театралната
З А В Е С А.*